

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 15C/18/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817208908
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kiššová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3817208908.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Evou Kiššovou v právnej veci žalobcu: N. M., nar. XX.X.XXXX, bytom Z., L. č. X/X, zast. Mgr. Martinom Bubákom, advokátom so sídlom Banská Bystrica, Komenského č. 14A, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislava, Župné námestie č. 13, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, takto

rozhodol:

I. Konanie o uloženie povinnosti zrušiť obžalobu, nakoľko je nedôvodná, z dôvodu nezákonnosti súvisiaceho procesu a nesprávnej kvalifikácie skutkovej podstaty činu z a s t a v u j e .

II. Žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a .

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou podanou 23.5.2017 uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody vo výške 15.000,- eur s príslušenstvom ako aj trovy konania, žiadal ďalej zrušiť obžalobu, nakoľko je nedôvodná z dôvodu nezákonnosti súvisiaceho procesu a nesprávnej kvalifikácie skutkovej podstaty činu, z ktorého je nedôvodne a nelegálne obvinený.

Svoj nárok oprel o nasledovné skutkové tvrdenia: dňa 3.5.2016 v rámci legitímneho práva požiadal v trestnej veci, ktorá sa vedie voči nemu pod č. ČVS ORP XXX/OEK - PD - 2012 o právne zastúpenie. Vyšetrovateľ predmetnú žiadosť oficiálnou cestou doručil súdu 4.5.2016 a vec bola zapísaná pod č. 0Tp/874/2016. Neformálne rozhodnutie súdu o nepridelení právneho zastúpenia je v rozpore nielen s formálnymi pravidlami od zákonodarcu, ale popiera aj základné ľudské práva, ku ktorým je štát viazaný. O rozhodnutí nebol riadne vyrozumieť, nebolo vydané formálne žiadne uznesenie a tým nebol dodržaný oficiálny úradný postup pri výkone súdnictva. Nepridelenie obhajcu spôsobilo nezákonnosť celého následného konania, išlo o nesprávny úradný postup a došlo k závažnému porušeniu základných ľudských práv a slobôd. V ďalšom poukázal na medzinárodnú úpravu práva obvineného na obhajobu a dôvody, pre ktoré je nutné obžalobu podanú vo veci 3T/77/2016 zrušiť. V žalobe ďalej uvádza okolnosti skutku, ktorý sa mal stať 23.2.2012 a namietal postup zamestnancov štátu pri úkonoch trestného konania.

Následne žalobca viacerými písomnými podaniami namietal zaujatosť zákonného sudcu, a to námietkou z 11.7.2017, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením KS Trenčín sp. zn. 27Nc 14/2017 z 3.8.2017 tak, že zákonný sudca JUDr. Eva Kiššová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Na opakované vznesené námietky zaujatosti súd neprihliadal, o čom informoval aj žalobcu.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení z 14.11.2017 žiadal konanie sčasti zastaviť a vo zvyšku žalobu zamietnuť. V danej veci nie sú splnené podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. Vzhľadom na žalobcom označený nesprávny úradný postup v trestnej veci vzniesol námietku nedostatku právomoci

súdu konať. S poukazom na § 3 CSP, § 4 CSP, § 237 ods. 1 Trestného poriadku a § 237 ods. 3 Trestného poriadku súd v sporovom konaní nemá právomoc preskúmavať a posudzovať dôvodnosť a zákonnosť obžaloby podanej v trestnom konaní, a teda nemôže zrušiť obžalobu a o tejto obžalobe rozhodovať. Takáto právomoc patrí výlučne len súdu konajúcemu a rozhodujúcemu v trestnom konaní. Navrhol preto v tejto časti konanie pre nedostatok právomoci súdu konať zastaviť. Ohľadom tvrdeného nesprávneho úradného postupu súdu v súvislosti s jeho žiadosťou o ustanovenie obhajcu, v dôsledku ktorého malo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na obhajobu a tým vzniku škody, žalovaný má za to, že nie sú splnené podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. V zásade porušenie práva na obhajobu v trestnej veci možno označiť ako nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických osôb, avšak posúdenie otázky zachovania práva obvineného na obhajobu, vrátane všetkých jeho procesnoprávných aspektov, môže byť predmetom skúmania jedine v rámci trestného konania a rozhodnúť o nej môže jedine súd konajúci v príslušnej trestnej veci, resp. jeho nadriadený súd. Teda skutočnosť, či v predmetnej trestnej veci bolo zamietnutím žiadosti o ustanovenie obhajcu porušené právo žalobcu na obhajobu, bude predmetom posúdenia v príslušnom trestnom konaní pred súdom, prípadne naň v nadväzujúcom konaní o odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu. S poukazom na uznesenie ÚS SR z 11.11.2015 sp. zn. II. ÚS 756/2015 ani samotný ústavný súd ako najvyššia súdna inštancia garancie ústavnosti a zákonnosti trestného konania nemá právomoc počas prebiehajúceho konania do takéhoto konania zasahovať a naprávať prípadné pochybenia príslušných orgánov verejnej moci. O to menej oprávnenie posudzovať správnosť a zákonnosť rozhodovania ako aj procesného postupu v trestnom konaní príslúcha civilnému súdu v sporovom konaní o náhradu škody a civilný súd môže pri posudzovaní tejto otázky vychádzať len z výsledku takéhoto konania. Žalobca teda nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Prievidza v konaní 0Tp/874/2016 pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o ustanovenie obhajcu, nepreukázal ani splnenie ďalších dvoch predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody, a to samotný vznik škody a príčinnú súvislosť medzi namietaným nesprávnym postupom súdu a deklarovanou škodou. Nie je zrejmé, akého nároku sa žalobca domáha, či ide o škodu alebo náhradu nemajetkovej ujmy, resp. ide o kumuláciu oboch nárokov.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, právneho zástupcu žalobcu, výsluchom zástupcu žalovaného, listinami, a to ftc. obžaloby vo veci 3T/77/2016, písomným vyjadrením žalovaného, písomnými námietkami zaujatosti podanými žalobcom, písomným vyjadrením žalobcu k veci z 7.12.2017, písomným vyjadrením žalobcu z 29.12.2017, písomným vyjadrením z 9.2.2018, prípisom z 7.1.2016 - č.l. 178 spisu, spisom OS Prievidza sp. zn. 0Tp/874/2016, výsluchom svedkov S. M., N. M., na základe čoho zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca v priebehu konania viacerými písomnými podaniami trval na procesnej námietke zaujatosti zákonného sudcu, resp. sudcov KS Trenčín, o čom súd žalobcu vždy informoval, že na opakované námietky zaujatosti súd už neprihliada (napríklad odpoveď súdu z 8.2.2018 na jeho podanie z 21.11.2017 č.l. 83, č.l. 84 spisu). Žalobca v písomnom podaní z 7.12.2017 informoval súd o podanej žiadosti o právnu pomoc v prejednávanej veci. V písomnom vyjadrení z 29.12.2017 žalobca namietal poverenie zástupcu žalovaného na zastupovanie v konaní, namietal závery žalovaného vyjadrené v jeho písomnom vyjadrení k žalobe, nesúhlasí s názorom, že ústavný súd nemôže zasahovať a naprávať pochybenia v rámci trestného konania. V ďalšom opakovane svoju argumentáciu o práve obvineného na obhajobu, postup sudcu vo veci 0Tp/874/2016 bol nesprávnym úradným postupom, ktorý flagrantne poprel jeho procesné právo. Nebolo mu umožnené voči takémuto postupu podať opravný prostriedok, sudca náležite nezdôvodnil svoje rozhodnutie, nedoručil ho žiadateľovi a nezisťoval pomery žiadateľa. Samotné obvinenie jeho osoby v trestnom konaní nespĺňa základné štandardy určené zákonodarcom a nebola mu poskytnutá právna pomoc v rámci prípravného konania. Ďalej tvrdil, že žalovaným spomínané konanie pred ústavným súdom sp. zn. II. ÚS 756/2015 je riadne napadnuté a vec je na stole ESLP. Ďalšie rozsiahle a opakujúce sa tvrdenia žalovaného nesúvisia s predmetnou vecou, preto ich súd z dôvodu vecnosti a výstižnosti obsahu súdneho rozhodnutia do odôvodnenia neprenáša. V následnom písomnom vyjadrení z 9.2.2018 žalobca opäť poukazuje na porušenie jeho základného ľudského práva, vzhľadom na postup pri vybavení jeho žiadosti o ustanovenie obhajcu vo veci 0Tp/874/2016, čo malo rozhodujúci vplyv aj na ukončenie prípravného konania.

5. Z výsluchu žalobcu zo dňa 12.2.2018 vyplýva opäť podanie námietky zaujatosti zákonného sudcu, žalobca informuje o potrebe jeho právneho zastúpenia, pričom žiadosť o právnu pomoc ešte nepodal. Žiadal vec prikázať inému súdu z dôvodu vhodnosti s poukazom na to, že sudcom pre prípravné konanie

v namietanom procesnom postupe bol predseda OS Prievidza, ktorý je nadriadeným zákonnému sudcovi v tejto veci. Žiadal pripojiť k veci spis OTp/874/2016, pričom súd vykonal dôkaz oboznámením tohto spisu, a to písomnej žiadosti z 3.6.2015 a vyjadrením vyšetrovateľa, vyjadrením zákonného sudcu JUDr. R. W. Q.. Súd predložil vec KS TN o možnom rozhodnutí o návrhu na prikázanie veci inému súdu, pričom KS TN usmernil prvostupňový súd podaním z 21.2.2018 s tým, že v danej veci nejde o návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

6. V priebehu konania po pridelení právneho zástupcu žalobcovi bolo upresnené, že žalobca netrvá na prikázaní veci z dôvodu vhodnosti inému súdu, žalobca zobral späť žalobu v časti o uloženie povinnosti zrušiť obžalobu, nakoľko je nedôvodná v zmysle pôvodne podanej žaloby z 22.5.2017. Žalovaný s čiastočnou dispozíciou žalobcu s predmetom konania súhlasil. Právny zástupca žalobcu upresnil, že ku škode na strane žalobcu došlo v súvislosti s nesprávnym úradným postupom sudcu pre prípravné konanie, keď sudca mal žiadosti vyhovieť z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na strane obvineného a obvinený mal možnosť, aby nárok na bezplatnú obhajobu preukázal v lehote 30 dní od doručenia opatrenia o ustanovení obhajcu v zmysle § 40 ods. 2 Trestného poriadku. Žalobca požiadaval o ustanovenie obhajcu pred záverečným preštudovaním spisu, vyšetrovateľ nemal nijako hodnotiť podávanú žiadosť. K vybaveniu žiadosti došlo len neformálne, keďže oznámenie o nevyhovení žiadosti sudca pre prípravné konanie adresoval len OR PZ Prievidza, žalobcu nijako o vybavení žiadosti neupovedomil. Ide teda o nesprávny úradný postup v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v platnom znení. Uplatnený peňažný nárok je nemajetkovou ujmom, ktorá vznikla u žalobcu v súvislosti s nesprávnym úradným postupom, následky tohto postupu už nemožno reparovať, žalobca sa nemohol riadne obhajovať a vec nemusela dospieť do štádia podania obžaloby. Tieto skutočnosti negatívne ovplyvnili jeho rodinný život, širšia rodina s ním nekomunikuje, nebol pozvaný na svadbu svojej netere. Vedenie trestného konania mu sťažuje možnosť zamestnať sa, resp. vykonávať podnikateľskú činnosť, namietané zásahy negatívne ovplyvňujú aj jeho psychický stav, trpí poruchami spánku. V žiadosti o ustanovenie obhajcu žalobca explicitne neuviedol dôvod ustanovenia obhajcu, z obsahu bolo možné vyvodiť, avšak príslušný orgán mohol žiadať o bližšiu špecifikáciu tejto žiadosti. Trestné konanie voči žalobcovi naďalej prebieha a je v konaní pred súdom, v trestnom konaní má ustanoveného obhajcu.

7. Žalobca na pojednávaní dňa 8.11.2018 opätovne zopakoval, aké jeho práva garantované medzinárodnou úpravou boli porušené, samotné vybavenie žiadosti o právneho zástupcu má znaky nesprávneho úradného postupu, ani v konaní pred súdom neboli zistené tieto porušenia, hoci im to zákon prikazuje. Upresnil, že samotný vyšetrovateľ ho dňa 12.5.2016 informoval ústne, že súd jeho žiadosť zamietol, pričom z tohto má audiozáznam a z verbálneho prejavu vyplýva ironický podtón v jeho hlase a prípravné konanie bolo ukončené bez toho, aby mu bol ustanovený obhajca. Súd mal pri rozhodovaní o jeho žiadosti vziať do úvahy, že nemal vedomosť o predstavách súdu o náležitostiach žiadosti. Právny zástupca v trestnom konaní mu bol ustanovený v letných mesiacoch 2016 po prijatí obžaloby a bol mu ustanovený z toho istého dôvodu ako žiadal 4.5.2016. V ďalšom prednese hodnotí jednotlivé úkony v prípravnom konaní. Navrhol vo veci vykonať dôkazy, a to vypočutie JUDr. R. W. a svedka N. v súvislosti s vybavením jeho žiadosti o ustanovenie obhajcu. Súd nepripustil vykonanie týchto dôkazov, pretože výpovede nemôžu skutkovo objasniť predmetnú vec, postup sudcu v danej veci je zadokumentovaný v pripojenom spise OTp/874/2016. Rovnako súd nepripustil vykonanie dôkazu, a to predloženie nahrávky, alebo jej prepisu pri oznamovaní skutočnosti ako bola vybavená žiadosť o ustanovenie obhajcu, pretože tento postup nie je predmetom konania.

8. Žalovaný v priebehu konania trval na písomnom vyjadrení k žalobe, písomné podanie bolo vyhotovené v elektronickej forme, opatrené elektrickým podpisom, ktorý je rovnocenný fyzickému podpisu, podanie bolo doručované prostredníctvom aplikácie na doručovanie elektronických podaní súdu. K predbežnému posúdeniu žiadosti o náhradu škody zo strany ministerstva nedošlo, pretože podanie žalobcu nebolo na výzvu ministerstva náležite doplnené. Právo na obhajobu žalobcu v trestnom konaní nebolo porušené, čo vyplýva aj z toho, že v konaní pred súdom sudcovia porušenie takéhoto práva nekonštatovali. To, že samotné trestné konanie vplyva na žalobcu nepriaznivo, nesúvisí s namietaným úradným postupom, pretože trestné konanie sa nezačalo a nevedie pre prípadné neustanovenie obhajcu. Výpoveď svedkov zhodnotil tak, že svedkovia nepreukázali ujmu, ktorá mala vzniknúť žalobcovi v súvislosti s neustanovením obhajcu, svedkovia nevedeli časovo identifikovať toto obdobie, vyjadrovali sa všeobecne k účinkom trestného konania na osobu ich otca. K procesnému postupu ustanovenia obhajcu v prípravnom konaní uviedol, že súd o ustanovení obhajcu vydáva opatrenie, ktoré nie je rozhodnutím, a pokiaľ nebolo vydané žiadne formálne rozhodnutie o nevyhovení žiadosti

nejde o nesprávny úradný postup. Okrem toho aj z obsahu uznesenia ÚS SR II. ÚS 765/2015 vyplýva, že žalobca v prípravnom konaní odmietol obhajcu v prípravnom konaní s tvrdením, že sa bude obhajovať sám, preto samotný fakt neustanovenie obhajcu v závere prípravného konania nemohol spôsobiť porušenie jeho práv a následky, ktoré uvádza.

9. Z pripojeného spisu OS Prievidza sp. zn. 0Tp/874/2016 vyplýva, že dňa 4.5.2016 predložil vyšetrovateľ PZ Prievidza OS Prievidza žiadosť obvineného o ustanovenie obhajcu, ktorú podal obvinený dňa 3.5.2016, žiadosť nie je bližšie odôvodnená. Poukázal na to, že konanie obvineného sa javí ako účelové, na deň 4.5.2016 od 8.30 hodine vyšetrovateľ naplánoval úkon preštudovania vyšetrovacieho spisu s obvineným.

Zo žiadosti obvineného zo dňa 3.5.2016 adresovanej OR PZ v Prievidzi, vyplýva nasledovné obsahové zdôvodnenie žiadosti: „Podávam žiadosť na ustanovenie obhajcu v predmetnej veci, ktorý ma bude právne zastupovať pri úkonoch ako aj v procesoch súvisiacich v predmetnom prípravnom konaní, vrátane dovolania v rozhodnutých veciach súdu pre prípravné konanie na NS, ako aj ESLP (disponujem rozhodnutím ústavného súdu tiež súvisiace s prípravným konaním) s poukazom na čl.6 ods.3 písm. c) dohovoru, ako aj čl. 47 ods.2 a čl.47 charty základných práv EÚ s aspektom aj na prejudiciálne a tiež predbežné posudzovanie otázok, čo je legitímne právo určené zákonodarcom podľa § 7 a siedmy diel siedmej hlavy Trestného poriadku v spojení s čl.46 v spojení s čl.50 ods.3 Ústavy SR so zreteľom na súdnu ochranu práv a právom chránených záujmov garantovaných (tiež záväzných) samotným štátom podľa čl.1, čl. 17 a čl.18 dohovoru. Samotný sudca v prípravnom konaní ma odporučil na konanie ústavným súdom, čomu však predchádza dovolanie Najvyššiemu súdu“.

Sudca pre prípravné konanie oznámením z 4.5.2016 oznamuje OR PZ v Prievidzi, odbor kriminálnej polície, vyš.kpt. Ing. R. N., že zo žiadosti nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ustanovenie obhajcu podľa § 40 a § 37 Trestného poriadku. Spis bol predložený OR PZ Prievidza 5.5.2016. Z úradných záznamov na čl. 5 a 6 spisu vyplýva, že žalobca bol nahliadnuť do spisu 16.5.2016 a bez úhrady mu bola vyhotovená ftc. celého spisu, ďalej nahliadol do spisu 3.6.2016 a 24.4.2017.

10. Z výsluchu svedkyne S. M., dcéry žalobcu, súd zistil, že žije s otcom v spoločnej domácnosti, vie o všetkých kauzách otca, svedkyňa sa konkrétne o kauzách a konkrétnom trestnom konaní však vyjadriť nevedela. Všeobecne konštatovala, že mali rodinné vzťahy, ktoré stroskotali, „keď sa toto stalo“, neboli pozvaní na sesternicinu svadbu 15.9.2016, rodinné známosti ochabli. Toto pričítavajú ako príčinnú súvislosť s trestným konaním, priateľ tety bol policajt, poznal sa s p. Z., ten priateľ mu povedal, že čo sa tu nakamuflovalo na jeho otca. Priateľ tety to otcovi povedal, avšak mamina sestra držala s priateľom a vtedy to ochablo. Pre trestné stíhanie ich vzťahy ochabli. Vedela, že otcovi nebol ustanovený obhajca, otec sa trápil, nespával. Pamätá si, že na jej narodeniny X.X.XXXX otca zobrali do Z., ona vtedy plakala, dotklo sa to jej, aj matky. Teraz sa stretávajú len s otcovou matkou, s otcom brata sa nemajú o čom rozprávať. Otec nechodí do spoločnosti, s kamarátmi, stretáva sa len s p. X.. Otec po večeroch študuje papiere, píše, chodí spávať aj v ranných hodinách. Svedkyňa nevedela upresniť odkedy nastal stav, keď sa otec nestretáva s rodinou, priateľmi, resp. stalo sa to odkedy sa stal incident s p. Z.. Nevie uviesť čas, kedy nemal byť otcovi pridelený právnik.

11. Svedok N. M., syn žalobcu, uviedol, že „ako sa to udialo“, s rodinou sa prestali stretávať. Upresnil, že ako začali otca trestne stíhať, prestali sa s rodinou stretávať, nestretáva sa ani s kamarátmi, je uzavrenejší, nikam nechodí. Otec reagoval zle na to, že mu nebol ustanovený obhajca. Otec nikam nechodí, nechodia na žiadne dovolenky, otca všetko trápi, že mu nebol pridelený obhajca. Nevie uviesť, v ktorom čase mu nebol pridelený obhajca. Podľa svedka sa začalo viesť trestné konanie v roku 2014, predtým chodievali na návštevy. V súčasnosti otec nespí ani v noci, väčšinou pozerá televízor, zdržiava sa doma, je s matkou. Majú záhradu a prístrešok a väčšinou v lete je tam.

12. Právny zástupca žalobcu v rámci záverečného zhrnutia veci poukázal na dôvodnosť žaloby, v konaní preukázali existenciu nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa a sudcu pre prípravné konanie pri vybavovaní jeho žiadosti o ustanovenie obhajcu, vypočutí svedkovia preukázali zásah do rodinného života žalobcu, následky nesprávneho úradného postupu už nie je možné reparovať, preto žiada žalobe vyhovieť. Žalobca v záverečnom vyjadrení opätovne zvýraznil, že bolo porušené jeho právo, v prípravnom konaní nebol štyri roky riadne vypočutý, sudca pre prípravné konanie rozhodoval bez vyšetrovacieho spisu a v obšírnom vyjadrení opakovane predchádzajúce písomné a ústne prednesy. Súd po niekoľkých usmerneniach žalobcu, aby sa aj v záverečnom vyjadrení pridržiaval

predmetu konania, a po tom, čo žalobca uvedené usmernenie nerešpektoval, pokračoval vo vyjadrení rozpravou o mafii, poslancoch, ústavných sudcoch, preto sudca vyzval žalobcu, aby ukončil svoju záverečnú reč s tým, že mu súd poskytol dostatočný časový priestor na záverečné vyjadrenie sa /viď zápisnica z pojednávania z 14.2.2019 č.l. 187, 187 p.v., č.l. 188, 188 p.v. a zvukový záznam zo zvyšnej časti záverečného vyjadrenia žalobcu/.

13. Žalovaný uviedol, že žalobu žiada zamietnuť, je nedôvodná, nie je preukázané splnenie ani jedného zo zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup. Otázka porušenia práva na obhajobu môže byť hodnotená len v príslušnom trestnom konaní a súd nemôže zasahovať do tohto konania. Opatrenie nemá predpísanú formu, preto nejde o porušenie žiadneho ustanovenia Trestného poriadku pokiaľ bola vec vybavená zisteným spôsobom. V konaní nebola preukázaná ani existencia nemajetkovej ujmy, vypočutí svedkovia uvedené nepotvrdili.

14. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1/ zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

15. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

16. Podľa § 9 ods. 4 citovaného zákona právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

17. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

18. Podľa Komentára autora JUDr. E. D., Csc. zákon nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“. Úradným postupom je postup orgánov štátu súvisiaci s výkonom štátnej (verejnej) moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania.

19. V nadväznosti na výklad podávaný právnou teóriou a praxou sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti, a to aj pri takých úkonoch, ktoré sú vykonávané v rámci rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou je napr. aj nevydanie, či oneskorené vydanie rozhodnutia, ak malo byť v súlade s uvedenými pravidlami vydané rozhodnutie správne či v ustanovenej lehote, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania. Hoci nie je vylúčené, aby škoda, za ktorú zodpovedá štát, bola spôsobená aj nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci rozhodovacej činnosti, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy osebe nevedú k vydaniu rozhodnutia a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia. Z tohto hľadiska je nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou napr. nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia, ak malo byť v súlade s uvedenými pravidlami správne vydané alebo vydané v stanovenej lehote, príp. iná nečinnosť štátneho orgánu alebo iné vady v spôsobe vedenia konania. Zodpovednosť za škodu z nesprávneho úradného postupu orgánu štátu nezakladajú vady konania (napr. pri zhromažďovaní podkladov pre rozhodnutie, hodnotenie zistených skutočností a právne posúdenie), ak mali za následok nesprávne rozhodnutie. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich

predpokladov pre vznik škody. Ide teda o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide teda o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, teda ak je doložené, že nebyť škodovej udalosti, nedošlo by ku škode. Nesprávny postup orgánu štátu musí byť teda vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

20. Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci a citovaných ustanovení zákona dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu po jej čiastočnej dispozícii je nedôvodná, a preto ju v celosti zamietol. Súd najskôr v zmysle § 145 ods. 2 CSP konanie v časti o uloženie povinnosti zrušiť obžalobu zastavil, pretože žalobca zbral túto časť žaloby späť.

21. Žalobca v konaní nepreukázal, že podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku u žalovaného v zmysle § 15 ods. 1 citovaného zákona. Žalovaný potvrdil, že žiadosť nemala náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, žalobcu ani na výzvu súdu nedostatky žiadosti neodstránil. Súd s poukazom na § 16 ods. 2 citovaného zákona však mal za to, že právo žalobcu domáhať sa prípadného odškodnenia na súde je i za tejto situácie dané, keď právna úprava s podaním neúplnej žiadosti a jej nedoplnenia nespája následok, a to zánik práva domáhať sa náhrady škody na súde. Pri súčasnej koncepcii civilného sporového konania, ktoré nepozná už tzv. delenú právomoc rozhodujúcich orgánov, súd žalobu žalobcu prejednal a vo veci rozhodol.

22. Žalobca v konaní nepreukázal ani jeden zo zodpovednostných prvkov zodpovednostného právneho vzťahu štátu za nesprávny úradný postup. Dôkaznou povinnosťou žalobcu bolo nielen tvrdiť ale aj preukázať existenciu nesprávneho úradného postupu súdu v konaní. Pokiaľ ide principiálne o otázku, či v otvorenom trestnom konaní je možné čiastkovo posudzovať postup orgánu verejnej moci, a tým i súdu v rámci rozhodovania sudcu pre prípravné konanie, súd zastáva právny názor, že pre účely konania o náhradu škody štátu takýto postup nie je možné zásadne vylúčiť. Súd v tejto súvislosti poukazuje na jednej strane aj na judikatúru ÚS SR, keď napríklad z uznesenie I.ÚS 71/2018 z 7.3.2018 vyplýva záver, že nie je v právomoci civilného súdu, aby v rámci odškodňovacieho konania preskúmal právomoc orgánov činných v trestnom konaní a v dôsledku toho aby civilný súd negoval a prehodnocal zákonnosť ich rozhodnutí, toľž ak sťažovateľ mal k dispozícii prostriedky, ktorými sa mohol v rámci trestného konania domáhať prieskumu zákonnosti týchto rozhodnutí a následného zjednania nápravy. I keď v uvádzanom ústavnom konaní sa riešila skôr otázka právomoci orgánu a išlo o náhradu škody pre nezákonnosť rozhodnutia, je možné vyvodiť základnú myšlienku aj pre predmetné konanie, a to, že v zásade civilný súd by nemal pred skončením konania zasahovať do kompetencie orgánov činných v trestnom konaní, a to aj v súvislosti s rozhodovaním o neodkladných úkonoch sudcom pre prípravné konanie. Podľa názoru súdu uvedený názor nemôže platiť absolútne, pretože aj ústavný súd judikuje, že spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat príslušné pochybenia orgánov verejnej moci. V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nie je prípadná zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom viazaná výlučne na skončenie konania, v ktorom sa úradný postup posudzuje. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj tzv. iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzickej osoby. Súd preto zastáva názor, že keby teoreticky išlo o tak závažný zásah do práv dotknutej osoby v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ktorý by bol nenapraviteľný v ďalšom úradnom postupe trestného konania, v zásade je nutné pripustiť aj súbežiacie odškodňovacie konanie voči štátu. Súd preto nezastavil konanie o nároku žalobcu z dôvodu nedostatku právomoci ako navrhoval žalovaný, pretože v zásade otázka odškodnenia oprávnenej osoby z nesprávneho úradného postupu súdu v trestnom konaní, spadá do kompetencie civilného súdu.

23. Žalobca v konaní označil nesprávny úradný postup ako postup sudcu pre prípravné konanie vo veci OTp/874/2016, pričom išlo o postup výlučne súdu, preto by prichádzala do úvahy zodpovednosť štátu, za ktorý koná v zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona Ministerstvo spravodlivosti SR. Žalobca žiadny nesprávny úradný postup nepreukázal a z vykonaného dokazovania tento nevyvodil ani súd. Podľa žalobcu nesprávny úradný postup spočíval v tom, že sudca pre prípravné konanie vybavil jeho žiadosť o ustanovenie obhajcu len neformálne, oznámenie o nevyhovení žiadosti adresoval len OR PZ Prievidza, nevydal žiadne rozhodnutie a žalobcu o vybavení žiadosti neinformoval. Z obsahu podanej žiadosti žalobcu ako obvineného zo dňa 3.5.2016 vyplýva, že žalobca žiadal o ustanovenie obhajcu nasledovne: „Podávam žiadosť na ustanovenie obhajcu v predmetnej veci, ktorý ma bude právne zastupovať pri úkonoch ako aj v procesoch súvisiacich v predmetnom prípravnom konaní,

vrátane dovolania v rozhodnutých veciach súdu pre prípravné konanie na NS, ako aj ESLP (disponujem rozhodnutím ústavného súdu tiež súvisiace s prípravným konaním) s poukazom na čl.6 ods.3 písm. c) dohovoru, ako aj čl. 47 ods.2 a čl.47 charty základných práv EÚ s aspektom aj na prejudiciálne a tiež predbežné posudzovanie otázok, čo je legitímne právo určené zákonodarcom podľa § 7 a siedmy diel siedmej hlavy Trestného poriadku v spojení s čl.46 v spojení s čl.50 ods.3 Ústavy SR so zreteľom na súdnu ochranu práv a právom chránených záujmov garantovaných (tiež záväzných) samotným štátom podľa čl.1, čl. 17 a čl.18 dohovoru. Samotný sudca v prípravnom konaní ma odporučil na konanie ústavným súdom, čomu však predchádza dovolanie Najvyššiemu súdu“. Z obsahu tejto žiadosti nemožno nijako zistiť dôvod tzv. povinnej obhajoby a ani dôvod pre ustanovenie obhajcu v zmysle § 40 ods. 2 Trestného poriadku. Žalobca v tomto konaní len účelovo tvrdí, že žiadal o ustanovenie obhajcu pre nedostatok finančných prostriedkov, avšak uvedený dôvod zo žiadosti vôbec nevyplýva. Nemôže byť nesprávnym úradným postupom postup sudcu, ktorý z takejto žiadosti nezistil dôvod na ustanovenie obhajcu, pretože žiadateľ uvedené ani netvrdil. V tomto smere je argumentácia žalobcu absolútne neopodstatnená. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že z obsahu žiadosti vyplýva skôr to, že žalobca ako obvinený žiadal obhajcu, aby ho zastupoval v konaniach pred NS SR, resp. ESLP. Žalobca pritom v prípravnom konaní žiadal už skôr o ustanovenie obhajcu, čo vyplýva z predloženého uznesenia II.ÚS 756/2015 zo dňa 11.11.2015 (vec týkajúca sa toho istého trestného konania voči žalobcovi) a tento mu aj bol ustanovený vo veci OTp/848/2014 z 18.11.2014. ÚS SR podal žalobcovi riadne vysvetlenie, že v prípravnom konaní obhajcu pre jeho zastupovanie pred ústavným súdom, resp. ESLP nie je žiaden priestor.

24. Pokiaľ sudca pre prípravné konanie posúdil žiadosť tak, že neboli zistené žiadne dôvody na ustanovenie obhajcu a ani následne v ďalšom procesnom postupe trestného konania, ktoré sa v súčasnosti nachádza už v štádiu po podaní obžaloby pred súdom, nemožno v takomto postupe vidieť žiaden zásah do práv žalobcu. Trestný poriadok pre vybavenie žiadosti nepredpisuje žiadnu formu, v prípade ustanovenia obhajcu sa rozhoduje opatrením - vid' § 10 ods. 19 Trestného poriadku, v prípade nevyhovenia žiadosti súdna prax akceptuje vybavenie žiadosti prípisom, čo možno považovať za pravidlo pri vybavovaní žiadostí. Ani v doručení oznámenia príslušnému vyšetrovateľovi nemožno vidieť žiadny nesprávny úradný postup, pretože žiadosť bola odstupovaná práve týmto orgánom a pokiaľ sa žalobca dozvedel o neustanovení obhajcu od vyšetrovateľa, nemožno v tomto vidieť žiaden nesprávny úradný postup. Ak teda Trestný poriadok nepredpisuje žiadne záväzné pravidlo pre negatívne vybavenie žiadosti o ustanovenie obhajcu a následné oznamovanie vybavenia žiadosti, a vec bola vybavená písomným prípisom a oznámená prostredníctvom vyšetrovateľa, išlo o postup v súlade s právom. Okrem toho nesprávnosť postupu s následkom porušenia procesných práv žalobcu na obhajobu v trestnom konaní nebola zistená ani v ďalšom priebehu konania o to viac, že žalobcovi bol ustanovený obhajca v konaní pred súdom v letných mesiacoch roku 2016, čo sám potvrdil. V princípe ak aj za určité obdobie žalobca bol v trestnom konaní bez obhajcu, neznamená to, že mu bolo znemožnené sa v konaní brániť, navrhovať a predkladať dôkazy, byť vypočutý, pretože prinajmenšom v konaní pred súdom prebieha dokazovanie a žalobca v tomto štádiu konania už obhajcu prideleného mal (vid' jeho tvrdenie na pojednávaní dňa 8.11.2018). V súvislosti so žalobcom opakovaným uvádzaním porušenia ústavného práva na obhajobu v zmysle čl. 50 ods. 3 Ústavy SR súd konštatuje, že konanie o porušení ústavných práv na obhajobu patrí do kompetencie ústavného súdu, resp. súdu v trestnom konaní.

25. Súd zamietol žalobu jednak z dôvodu nepreukázania nesprávneho úradného postupu a taktiež nepreukázania akejkoľvek nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca uplatnil vo výške 15.000,- eur, pričom konštatovať samotné porušenie práv výrokom súdu ani nežiadal. V konaní nebolo preukázané ani svedeckými výpoveďami, že práve len v príčinnej súvislosti s neustanovením obhajcu žalobcovi za určitý úsek trestného konania vznikla ujma na jeho psychickom stave, že trpí poruchami spánku a nedokáže sa venovať inému ako štúdiu predpisov a vypracovaním podaní. Zo svedeckých výpovedí vyplýva skôr záver, že tieto dôsledky sú u žalobcu dané v súvislosti s trestným konaním ako takým, ktorého dĺžka je zjavne ovplyvnená aj procesným správaním samotného žalobcu ako obvineného. Len pre procesnú úplnosť súd udáva, že vykonanie iných dôkazov vo veci nebolo potrebné, pretože záver súdu o neopodstatnenosti žaloby už nemôže ovplyvniť žiadne skutkové zistenie. Súd nevypočul manželku žalobcu ako svedkyňu z dôvodu, že bola prítomná na pojednávaniach v predmetnej veci ako verejnosť, o čom poskytol súd poučenie na pojednávaní. Taktiež nepripustil dôkaz, a to vypočutie svedka JUDr. R. W. PhD., pretože jeho výpoveď nemohla skutkovo objasniť predmetnú vec vzhľadom na vykonanie dôkazu spisom OTp/874/2016. Bez významu k veci je i nahrávka z vyjadrenia príslušného

vyšetrovateľa pri oznámení žalobcovi, že mu nebol ustanovený obhajca, pretože predmetom konania nebol nárok žalobcu v súvislosti s postupom vyšetrovateľa, pričom ani v tomto nemožno vidieť náznak nesprávneho úradného postupu. Na záver súd už len logicky konštatuje, že pri neexistencii nesprávneho úradného postupu a vzniku následku - nemajetkovej ujmy, neexistuje ani vzťah príčiny a následku.

26. Zo všetkých uvedených skutočností plynie pre súd záver, podľa ktorého je žaloba žalobcu v celom rozsahu nedôvodná, a preto ju zamietol.

27. O nároku žalovaného na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP, resp. § 256 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu prináleží plná náhrada trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis) označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).